

-วิชาพาณิชย-วิชาโรงรำทำเพลง-วิธีออกกำลังกาย -วิธียิงธนู
ป็นผาหน้าไม้-แลโบราณคดี-วิชาแพทย์-กาศยต์ำนาน -คารา
ศาสตร์-พิชัยสงคราม-วิชาการประพันธ์ -วิชาพูด-วิชามนตร์
-ไวยากรณ์...เหล่านี้เป็นศิลปะ ๑๘ ประเภท

๒๗. ❁ อนึ่ง, ศิลปะศาสตร์วิทยาการ เป็น
มิตรที่ดีที่สุด-คนไร้ศิลปะก็หมดสง่า. ผู้เกียจคร้านมากมาย
หรือจะมีศิลปะ. อนึ่งการหมั่นสดับหรือศึกษาเล่าเรียน-ความรู้
จึงเจริญ-แลความรู้ ย่อมจะเจริญขึ้นได้ด้วยปัญญาแลอาศัย
ปัญญาจึงจะรู้จักประโยชน์ปัจจุบันประโยชน์อนาคต ประโยชน์
อย่างยิ่ง ประโยชน์ที่รู้แล้ว จักพึงนำสันติสุขสันติภาพอาบชีวิต
จิตใจมาให้: อยู่ในทางมัชฌิมาปฏิบัติทางเที่ยงตรง-ไม่เสีย
ความทรงตัว!

๒๘. ➤ อนึ่ง, ศรัทธา-ศีล-หิริโศกตัปปะ-
พหูสูต-วิริยะ-สติ-ปัญญา... อันผู้ถึงพร้อมด้วยธรรมะของ
สัตบุรุษ ๗ อย่างนี้ จึงก็เป็นบัณฑิตได้--อันว่าบัณฑิตนั้น-
คนยอมบูชาในที่ทุกสถาน.

๒๙. ❁ อนึ่ง, สิ่งที่ไม่ควรได้ก็ไม่ควรปรารถนา
ให้เสียเวลา. แม้สิ่งที่ฉิบหายไป ก็ไม่ต้องเศร้าโศกให้ป่วยการ
แลได้สมบัติที่ควรได้ควรถึงก็ไม่มัวเมา... คนชนิดนี้-เป็น
"บัณฑิต" โดยแท้

๒๘ ตุลาคม ๒๕๑๖

๓๐. ถ้าจริง ก็จริงที่ใจ-มีคุณค่า-มีสาระประโยชน์
พันทุกขใจได้! มีเพื่อนที่จริงอย่างนี้เป็นเพื่อนแท้จริง

➡ ถ้าดี ก็ดีที่ใจ-ใจดีใจงาม-อารมณ์ดี-
อารมณ์งาม-สบายใจ-อิสระสดใส! แบบนี้แลเป็นเพื่อนที่ดีแท้!

๓๑. ❁ ถึงอย่างไรก็ดี ก็ควรรู้จักโทษ-ให้อภัย
มีการยิ้มแย้ม-ปรับความเข้าใจดีต่อกัน เป็นคนใจกว้าง ขยาย
โลกทัศน์ที่หยาบๆ ดันๆ ↔ ให้ลึกซึ้งกว้างไกล-ไม่เป็น
คนใจแคบ! ไม่ถือสาที่ไม่เป็นทุกข์! อภิสสะเมจจะ!

๓๒. ◊ รู้ส่งเสริมสนับสนุนผลงานให้แก่กัน
และกัน ตามความเหมาะสมแก่กำลังกาย กำลังความรู้ กำลัง
ความคิด กำลังสติปัญญา กำลังความสามารถ กำลังแห่ง
คุณความดีของแต่ละคน...ไม่ถ่วงความจำเริญดีของผู้อื่น (มือ
ไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ เกะกะคนอื่น) อนุโมทนาสาธุก็ได้บุญ
ผู้ฝึกหัด มุมานะ บากบั่น ขยันพากเพียร...ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ

๓๓. ❁ เป็นคนชั้นมนุษย์ (คือผู้มีจิตใจสูง เป็น
เหล่ากอแห่งผู้มีสติปัญญาดี) ผู้ไม่ขวางโลก - ไม่ขวางธรรม